

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครู ในจังหวัดปัตตานี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จึงเป็นการเสนอวิธีการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 จากข้อมูล 10 มิถุนายน พ.ศ.2549 มีครูจำนวน 4,817 คน มีจำนวนโรงเรียน 338 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูสายผู้สอนในโรงเรียน ในจังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 370 คน ซึ่งได้มาโดยการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane , 1973 : 727-728)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้ที่ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{4,817}{1 + 4,817 (0.05)^2}$$

$$= 369.33$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน

2.2 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ โดยใช้การเทียบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนครูในแต่ละอำเภอดัง ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนครู และกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนครู	จำนวนครู กลุ่มตัวอย่าง
1.	เมืองปัตตานี	30	2	827	64
2.	ปะนาเระ	30	2	391	30
3.	ยะหริ่ง	41	3	635	49
4.	สายบุรี	34	3	409	31
5.	ไม้แก่น	11	1	115	9
6.	กะพ้อ	13	1	133	10
7.	โคกโพธิ์	42	3	585	45
8.	หนองจิก	44	4	536	41
9.	ยะรัง	38	3	553	43
10.	มายอ	31	2	380	29
11.	ทุ่งยางแดง	12	1	122	9
12.	แม่ลาน	12	1	131	10
	รวม	338	26	4,817	370

2.3 ทำการสุ่มจำนวนครูกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ ตามสัดส่วนที่คำนวณได้ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมดของแต่ละอำเภอตามอัตราส่วนที่คำนวณได้ แล้วส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนแต่ละโรงเรียนตามรายชื่อที่สุ่มได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามครูสายผู้สอนเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ในจังหวัดปัตตานี ภายใต้อำนวยการขององค์ประกอบบรรยากาศองค์การ 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารจัดการ ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูมี 3 ด้านคือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ ในโรงเรียนตามความเห็นของครูสายผู้สอน ในจังหวัดปัตตานีที่โรงเรียนสังกัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 มี 5 ด้านคือ ด้านนโยบายการบริหารจัดการ ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วยคำถาม 25 ข้อ ได้กำหนดระดับบรรยากาศองค์การเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ต่อไปนี้

5	หมายถึง	ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูสายผู้สอนในจังหวัดปัตตานี ที่โรงเรียนสังกัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 มี 3 ด้าน คือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยคำถามจำนวน

15 ข้อ กำหนดระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ต่อไปนี้

5	หมายถึง	ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดระดับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน แบบวัดพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของครูสายผู้สอน ในจังหวัดปัตตานี ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของบรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานจากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสร้างคำถามให้ครอบคลุมบรรยากาศองค์การมี 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารจัดการ ด้านคุณลักษณะของผู้นำด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และงานที่ครูปฏิบัติมี 3 ด้าน คือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาตนเอง
2. สร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้
3. นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร โรวินลลี และแฮมเบอร์ตัน (Rovinelli and Hambleton ,1978 : 34-37 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปโดยกำหนดให้คะแนนการพิจารณาไว้ดังนี้

- +1 = แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับโครงสร้างของพฤติกรรมนั้น
- 0 = ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับโครงสร้างของพฤติกรรมนั้นหรือไม่
- 1 = แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของพฤติกรรมนั้น

ผลจากการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่าข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก)

4. นำเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสายผู้สอนในโรงเรียนบ้านปยุต จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ นำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach) ปรากฏดังกล่าวนี้อาจมีความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70-0.95 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก)

5. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน
2. ประสานงานในการขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยและส่งแบบสอบถามจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล
3. ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนในการส่ง และรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์
4. รวบรวมแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการ และติดตามแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืน โดยดำเนินการดังนี้
 - 4.1 ส่งแบบสอบถามไปให้ตอบใหม่
 - 4.2 ติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง
5. แบบสอบถามที่ได้คืนมา 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอนมี 5 ด้านคือ ด้านนโยบายการบริหารจัดการ ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ด้านวิทยาการที่ใช้ภายในโรงเรียน ด้านความพอใจในงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คำถามมี 25 ข้อ เพื่อศึกษาระดับของบรรยากาศองค์การโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น (Opinionnaire) ของ ประคอง วรรณสูตร (2537 : 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ระดับความเห็นว่าเป็นบรรยากาศองค์การเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของครูสายผู้สอน ในจังหวัดปัตตานีมี 3 ด้าน คือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการสอน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาตนเอง คำถามมีจำนวน 15 ข้อ เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น (Opinionnaire) กำหนดพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ประคอง วรรณสูตร (2537 : 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า ครูปฏิบัติงานตามหน้าที่ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144) แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- .80 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- .60-.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
- .40-.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- .20-.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
- ต่ำกว่า .20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ด้วยค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อทราบค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 คำนวณค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรโรวินELLI และแฮมเบอร์ตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34 - 37 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	R	แทน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α = Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.3 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (ล้วน สายยศ และ อังคณา
สายยศ, 2536 : 59) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (Norussis, 1990:B-86)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product moment Correlation) อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144-145) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนของตัวแปร X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนของตัวแปร Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนของตัวแปร X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนของตัวแปร Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนของตัวแปร X กับคะแนนของตัวแปร Y
	N	แทน	จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล

2.6 การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยการทดสอบค่าที (t-test) ใช้สูตรดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 180-181)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงแบบที (t-Distribution)
r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่คำนวณได้
N แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง